

Ottava Africana.] Hac octava Africana in linguam quoque Graecam conversa fuit, & extat Graece in libro Canonum Hilariano; quamvis ea Synodus primitus fuerit Latine edita: ut ait Dionysius Exiguus in praefatione Canonum a se e Graeco translatorum.

PITH. 13. Prima adnotatio.] Huic praefigitur titulus iste in edit. Contii: Item adnotatio Synodorum, quarum Gesta in hoc codice continentur. Qui paulo aliter habetur in MSS. Adnotatio ejusdem libelli de Synodis aliis que ante & post sex Synodos leguntur esse conscripta.

Quarta.] Sozom. lib. 7. cap. 12. Neapolitana.] Athanasius Apol. 2. Arefidamum & Philoxenum Legatos a Julio PP. missos scribit.

CG.] DC. vet. cod. Hortensius.] V. C. Hortensio. al. Hortensico. Sarpidius.] al. Sarpadius. Epauensis.] al. Epauensis.

XXIX.] V. C. XL. Agathensis.] Agatenis. MS. Melanius.] V. C. Melanus. Breutenis.] V. C. Brevidensis, Bituricensis, tom. 2. Concil. p. 614.

GRATIAN. SED quod Nicæna Synodus xx. Canones supra statuisse dicitur, contrarium videtur praemineat, quod in Epistola Athanasii invenitur. Scribit enim ita dicens

XII. ATHANASIIUS Alexandrinus Episcopus Marco Papae. [an. 336. ex Aegypto Romanam.]

Epistola Athanasii postulantibus Capitula Nicæni Concilii.

Septuaginta & Nicæni Concilii Capitula, quæ de præfata Synodo, jubente domino meo Alexandro, decreto omnium Episcoporum attuli, quæ sunt igne combusta, optamus, ut a vestra sanctæ Sedis autoritate percipere per præfatos Legatos mereamur. Item. §. 1. Præfentibus nobis octoginta Capitula in memorata Synodo tractata sunt; quadraginta à Græcis, Græcâ edita lingua, & quadraginta à Latinis, similiter Latinâ edita lingua. Sed visum est cccxviii. Episcopis y Spiritu Sancto repletis, & maxime jam dicto Alexandro, & Apostolicæ Sedis Apocryphariis, ut decem Capitula adunarentur aliis, atque congruis locis infererentur, & ad formam lxx. discipulorum, vel totius Orbis terræ linguarum, septuaginta tantum congruis locis infererentur, & ad formam lxx. discipulorum, vel totius Orbis terræ linguarum, septuaginta tantum tam excellentis Concilii ferent Capitula, quæ omnem Christianorum informarent Orbem.

Ivo, p. 4. cap. 108. Pann. l. 2. cap. 106. Ansel. l. 1. cap. 59. Polyc. l. 3. tit. 20. Ibidem paulo superius. Patribus. orig.

Corr. Rom. a Maxentio.] Antea legebatur, Maxentio Episcopo, in tomis autem Conciliorum in Epistola inscriptione est, ad Maxentium Tyrannum, sed in principio Epistolæ ipsius est, Marcellus Maxentio, quæ lectio vili est retinenda.

Corr. Rom. a Maxentio.] Antea legebatur, Maxentio Episcopo, in tomis autem Conciliorum in Epistola inscriptione est, ad Maxentium Tyrannum, sed in principio Epistolæ ipsius est, Marcellus Maxentio, quæ lectio vili est retinenda.

Corr. Rom. a Maxentio.] Antea legebatur, Maxentio Episcopo, in tomis autem Conciliorum in Epistola inscriptione est, ad Maxentium Tyrannum, sed in principio Epistolæ ipsius est, Marcellus Maxentio, quæ lectio vili est retinenda.

Corr. Rom. a Maxentio.] Antea legebatur, Maxentio Episcopo, in tomis autem Conciliorum in Epistola inscriptione est, ad Maxentium Tyrannum, sed in principio Epistolæ ipsius est, Marcellus Maxentio, quæ lectio vili est retinenda.

Corr. Rom. a Maxentio.] Antea legebatur, Maxentio Episcopo, in tomis autem Conciliorum in Epistola inscriptione est, ad Maxentium Tyrannum, sed in principio Epistolæ ipsius est, Marcellus Maxentio, quæ lectio vili est retinenda.

Corr. Rom. a Maxentio.] Antea legebatur, Maxentio Episcopo, in tomis autem Conciliorum in Epistola inscriptione est, ad Maxentium Tyrannum, sed in principio Epistolæ ipsius est, Marcellus Maxentio, quæ lectio vili est retinenda.

Corr. Rom. a Maxentio.] Antea legebatur, Maxentio Episcopo, in tomis autem Conciliorum in Epistola inscriptione est, ad Maxentium Tyrannum, sed in principio Epistolæ ipsius est, Marcellus Maxentio, quæ lectio vili est retinenda.

Corr. Rom. a Maxentio.] Antea legebatur, Maxentio Episcopo, in tomis autem Conciliorum in Epistola inscriptione est, ad Maxentium Tyrannum, sed in principio Epistolæ ipsius est, Marcellus Maxentio, quæ lectio vili est retinenda.

Corr. Rom. a Maxentio.] Antea legebatur, Maxentio Episcopo, in tomis autem Conciliorum in Epistola inscriptione est, ad Maxentium Tyrannum, sed in principio Epistolæ ipsius est, Marcellus Maxentio, quæ lectio vili est retinenda.

Corr. Rom. a Maxentio.] Antea legebatur, Maxentio Episcopo, in tomis autem Conciliorum in Epistola inscriptione est, ad Maxentium Tyrannum, sed in principio Epistolæ ipsius est, Marcellus Maxentio, quæ lectio vili est retinenda.

Corr. Rom. a Maxentio.] Antea legebatur, Maxentio Episcopo, in tomis autem Conciliorum in Epistola inscriptione est, ad Maxentium Tyrannum, sed in principio Epistolæ ipsius est, Marcellus Maxentio, quæ lectio vili est retinenda.

Corr. Rom. a Maxentio.] Antea legebatur, Maxentio Episcopo, in tomis autem Conciliorum in Epistola inscriptione est, ad Maxentium Tyrannum, sed in principio Epistolæ ipsius est, Marcellus Maxentio, quæ lectio vili est retinenda.

Corr. Rom. a Maxentio.] Antea legebatur, Maxentio Episcopo, in tomis autem Conciliorum in Epistola inscriptione est, ad Maxentium Tyrannum, sed in principio Epistolæ ipsius est, Marcellus Maxentio, quæ lectio vili est retinenda.

Corr. Rom. a Maxentio.] Antea legebatur, Maxentio Episcopo, in tomis autem Conciliorum in Epistola inscriptione est, ad Maxentium Tyrannum, sed in principio Epistolæ ipsius est, Marcellus Maxentio, quæ lectio vili est retinenda.

Corr. Rom. a Maxentio.] Antea legebatur, Maxentio Episcopo, in tomis autem Conciliorum in Epistola inscriptione est, ad Maxentium Tyrannum, sed in principio Epistolæ ipsius est, Marcellus Maxentio, quæ lectio vili est retinenda.

Corr. Rom. a Maxentio.] Antea legebatur, Maxentio Episcopo, in tomis autem Conciliorum in Epistola inscriptione est, ad Maxentium Tyrannum, sed in principio Epistolæ ipsius est, Marcellus Maxentio, quæ lectio vili est retinenda.

Corr. Rom. a Maxentio.] Antea legebatur, Maxentio Episcopo, in tomis autem Conciliorum in Epistola inscriptione est, ad Maxentium Tyrannum, sed in principio Epistolæ ipsius est, Marcellus Maxentio, quæ lectio vili est retinenda.

Corr. Rom. a Maxentio.] Antea legebatur, Maxentio Episcopo, in tomis autem Conciliorum in Epistola inscriptione est, ad Maxentium Tyrannum, sed in principio Epistolæ ipsius est, Marcellus Maxentio, quæ lectio vili est retinenda.

PITH. 27. Luythobio.] Fortè Luythberto. Centuriat. tom. 8. pag. 576.

SARDICENSE quoque Concilium autoritate Nicolai Papæ recipitur. Unde

XIV. NICOLAUS I. scribit Clero Constantinopolitano. [an. 861. Româ Constantinopolim.]

Autoritate Apostolica Sardicense Concilium recipitur.

Quod dicitis neque Sardicense Concilium, neque Decreta alia vos habere sanctorum Pontificum, non facile nobis facultas credendi tribuitur, maxime cum Sardicense Concilium, quod penes vos in vestris regionibus actum est, & omnis Ecclesiæ scriptura ratione convenit, ut hoc sancta Constantinopolitana Ecclesiæ abjiceret; & ut dignum est, non retineret?

PAPE EST CONCILIA GENERALIA CONGREGARE.

DISTINCTIO XVII.

GENERALIA Concilia quorum tempore celebrata sint, vel quorum autoritas ceteris præmineat, Sanctorum autoritatis supra monstratum est. Autoritas verò congregatorum Conciliorum, penes Apostolicam Sedem est. Unde

I. MARCELLUS Papa I. scribit Maxentio. [an. Chr. 309. Româ.]

Absque Romani Pontificis autoritate Synodus congregari non debet.

Synodus Episcoporum absque hujus sanctæ Sedis autoritate (quamquam quosdam Episcopos possitis congregare) non potest regulariter facere. Neque ullum Episcopum, qui hanc appellaverit Apostolicam Sedem, damnare; antequam hinc sententia definitiva procedat. Nam si seculares in publicis judiciis libelli utuntur appellatoriis, quanto magis sacerdotibus hæc eadem agere licet, qui super illos sunt? De quibus dictum est, Ego dixi, Dii estis.

Corr. Rom. a Maxentio.] Antea legebatur, Maxentio Episcopo, in tomis autem Conciliorum in Epistola inscriptione est, ad Maxentium Tyrannum, sed in principio Epistolæ ipsius est, Marcellus Maxentio, quæ lectio vili est retinenda.

Neque ullum Episcopum.] Hinc usque ad finem non habentur in aliquot manuscriptis Gratiani exemplaribus.

II. Item JULIUS Papa I. in Scripto contra Orientales pro Athanasio cap. 29. [an. 337. Româ in Orientem.]

Non est ratum Concilium, quod autoritate Romana Ecclesiæ solum non fuerit.

Regula vestra nullas habet vires, nec habere poterit, quoniam nec ab orthodoxis Episcopis hoc Concilium actum est, nec Romana Ecclesiæ Legatus interfuit; Canonibus præcipientibus sine ejus autoritate Concilia fieri non debere. Nec ullum ratum est, ut erit unquam Concilium, quod non solum fuerit ejus autoritate.

III. Item DAMASUS Papa I. ad Stephanum, Episc. 3. [an. 400. Româ in Africam.]

Nullus usurpet concessa Romana Ecclesiæ.

Hic soli Sedi concessa nullus usurpare sine ejus consensu præsumat, qui non vult honore Ecclesiastico indignus, ut contemptor, judicari.

IV. Item GREGORIUS 5. a. [imò Pelag. I. c. an. 557. Româ Ravennam.]

Absque Apostolicæ Sedis autoritate Synodus particularem contra universalem aliquibus congregare non licet.

Nec licet alicui aliquando, nec licebit particularem Synodum congregare: sed quoties aliqua de universali Synodo aliquibus dubitatio nascitur, ad recipiendam de eo, quod non intelligunt, rationem: aut sponte ii qui salutem animæ suæ desiderant, ad Apostolicam Sedem pro recipienda ratione conveniant: aut si forte (sicut de talibus scriptum est, Peccator cum venerit in profundum malorum, contemnit) ita obtinuit, & contumaces extiterint, ut doceri non velint: eos ab eisdem Apostolicis Sedibus aut attrahi ad salutem quomodocumque necesse est, aut (ne aliorum perditio esse possint) secundum Canones per seculares comprimere potestates.

Corr. Rom. a Gregorius.] Hoc proculdubio est Pelagii, sicut ab Anselmo & Ivone citatur. Sunt autem apud Gratianum multa Capita ex Pelagio hujus argumenti, ad Apostolicas Sedes recurrendum esse, cum interiores Episcopi, aut quivis alii cognoscere desiderarent quid in aliqua universali Synodo esset constitutum, & valde illos condemnandos, qui Apostolicis Sedibus non communicant,

ut xxiii. q. 5. c. non vos & c. de Liguribus. Ex hoc autem capite nec licuit, & capite istud. xi. q. 1. habetur integra Epistola Pelagii, quemadmodum ab Anselmo referunt. Verum in Polycarpo citatur ex Gregorio, & in margine est additum, ad Episcopos Mauritanie. Atque in summariis Capitulum dictatis ipsius Papæ, qui habetur lib. 2. Regesti Gregorii VII. inter cetera hoc est, quod nulla Synodus absque præcepto summi Pontificis debet generalis vocari.

Synodum.] Apud Anselmum, Ivonem, & in Polycarpo adduntur hæc, ad judicandum universalem Synodum. Hoc enim eo tempore aut ignorantia, aut animi perversitate adducti volebant quintum Concilium recipere, (qua de re B. Gregorius, lib. 7. Epist. 53. & alibi sapè) & particularem Synodum universalem, ac Sedium Apostolicarum autoritati præferre. Itaque hoc capite non prohibet Pelagius, sive Gregorius, ne Episcopi possint diocesanas, & Metropolitane provinciales Synodos convocare, sed ne ipsas ad judicandum universalem Synodum congregent, atque ita est in Rubrica emendatum.

V. Item PELAGIUS Papa II. Episcopis, qui conveniant ad illicitam vocationem Joannis Constantinopolitani, Epist. 1. cap. 1. [an. 587. Româ Constantinopolim.]

Non est Concilium, sed Conventiculum, quod sine Sedis Apostolicæ autoritate celebratur.

Multis denuo Apostolicis, & Canonicis, atque Ecclesiasticis instrumitur regulis, non debere absque sententia Romani Pontificis Concilia celebrari. §. 1. Quapropter, ut jam dictum est, rectè non Concilium, sed vestrum Conventiculum, vel Conciliabulum castatur, & quidquid in eo actum est, irritum habetur, & vacuum. Vos quoque deinceps videte, ut nullius hortatu talia presumat, si Apostolicæ Sedis communiore carere non vultis. Et infra p. §. 2. Si verò in qualibet provincia ortæ fuerint questiones, & inter ipsos provinciales Episcopos discrepare coeperit ratio, atque inter ipsos dissidentes non conveniat; ad majorem tunc Sedem referantur. Et si illic facile, & justè non discernuntur; ubi fuerit Synodus regulariter congregata, canonice, & justè judicentur. Majores verò & difficiliores questiones (ut Sancta Synodus statuit, & beata consuetudo exigit) ad Sedem Apostolicam semper referantur.

VI. Item SYMMACHUS Papa. [an. 501. Româ.]

Provincialia Concilia sine Romani Pontificis presentia pondere carent.

Concilia Sacerdotum Ecclesiasticis legibus quotannis decreta per provincias, quia presentiam Papæ non habent, validitatem perdidit. Legitimi infanissimi, aliquando in illis præter Apostolicæ apicis Sanctionem aliquid constitutum; & non de majoribus negotiis ad consultationem, si quid occurrerit, præfate Sedis arbitrio fuisse servatum.

Corr. Rom. a Perdidit.] Hic in Libello Ennodii in recentioribus editionibus est nota interrogatio. Sunt enim verba inimicorum Symmachii, hoc tamquam absurdum quidpiam obijciunt. Quibus Ennodius in sequentibus verbis respondet, Legite, &c.

PITH. Concilia.] Theodor. Lect. lib. 2. Calliodor. 8. Vartar.

GRATIAN. Hinc etiam cum autoritas Theodorici Regis ex diversis provinciis ad urbem Romam Sacerdotes convenire præcepisset, ut sanctum Concilium judicaret de iis, quæ ex quarta venerabili Papæ Symmacho Præfati Apostolicæ Sedis ab ad-Synodo Romana sub Symmacho, debere Synodum convocare, scientes, quia ejus Sedi, primum Petri Apostoli meritum, deinde secuta justione Domini, Conciliorum venerandorum autoritas singularem in Ecclesiis tradidit potestatem, nec antedictæ Sedis Antistitem minorum subjacuisse judicio. Et infra. §. 1. Ad hæc serenissimus Rex, Deo adspirante, respondit Synodalis esse arbitrii in tanto negotio sequenda præscribere, nec aliquid ad se præter reverentiam de Ecclesiasticis negotiis pertinere, committens etiam potestati Pontificum, ut si propositum vellent audire negotium, sive nolent, quod magis putarent utile deliberarent, dummodo venerandi provisione Concilii pax in civitate Romana daretur: Episcopi verò in Synodo redidentes congregata autoritate ejusdem Symmachii dixerunt: Symmachus Papa Sedi Apostolicæ præful ab hujusmodi oppositionibus 2 impetibus, quantum ad homines respicit, sit immunis, & liber, cujus causam totam Dei judicio relinquant. Et infra. §. 2. De Clericis verò memorati Papæ, qui ab Episcopo suo ante tempus contra regulas, discesserunt, & schisma fecerunt, hoc fieri decernimus, ut illi satisfaciens Episcopo sui misericordiam confertis facientes, & officiis Ecclesiasticis se gaudeant restitui. Ibi Episcopo

dem infra. §. 3. Laurentius Ecclesiæ Mediolanensis Episcopus huic Statuto nostro, in quo totam causam Dei judicio commisimus, subscripsit. Petrus Ecclesiæ Ravennatis Episcopus sub eisdem verbis subscripsit, & post eum septuaginta quinque Episcopi. Illud de Clericis pro pace in urbe reformanda misericorditer, & dispensative factum dignoscitur. §. 4. Hoc quoque notandum est, quod in hoc Concilio, & in alia Synodo Symmachii Papæ, ante Ravennatem Episcopum Mediolanensis subscripsit, & respondisse legitur: ex quo & sedis prærogativam ante eum habere colligitur. Ait enim

PITH. Theodorici Regis.] Absunt hæc voces in vet. 5. Codd. ubi autoritas Regia habetur.

Ut sanctum Concilium judicaret.] V. C. ut cum Concilio judicaret.

Impingi.] Addunt 2. V. Codd. vel Episcopatu.

Quia ejus Sedi.] V. C. quia ejus Sedis Petri Apostoli, &c.

Domini.] Sic 2. Codd. veteres. Alibi in eadem Synodo: Iterum vos ad justitiam contulimus, principales scientes dignitatem regere Dominum, quem de tali gubernaculo ipsa providerit, cujus mansuetudini per relationis feriem, sicut res poscebat, ingessimus.

Nec antedicta.] 2. V. Cod. nec ante Sedis Antistitem minorum subjacuisse judicium.

Synodalis.] 2. V. Codd. in Synod.

Præscribere.] 2. V. Codd. per scribere.

Congregata aut. ejusdem Symmachii.] Absunt in V. C. vide Albert. Stat. p. 84.

Liber, cujus.] V. C. Nicol. Fabri: Liber: unde secundum principalia præcepta que nostra hoc tribuunt potestati, & quicquid Ecclesiasticis intra Sacram urbem Romanam, vel foris juris est, reformemus, totam causam Dei judicio reservantes, universos hortamur ut Sacram Communionem si quidem vos postulet, ab eo percipiant, & Dei animarum suarum meminerint.

Sui.] V. C. suo.

Restitui.] V. C. restitui.

Illud.] Gratian. in 3. V. Codd.

VII. GREGORIUS I. lib. 7. Reg. Epist. 112. Syagrio Episcopo Augustudunensi. [an. 597. Româ in Burgundiam.]

Episcopus secundum Ordinationis suæ tempus, five ad confidendum in Concilio, five ad subscribendum, vel in qualibet alia re, sua attendere loca decernimus, & suorum sibi prærogativam Ordinum vindicare.

Verum tempus Ordinationis non ad Ecclesiæ, sed ad personas referunt, sicut ex consuetudine Cardinalium sanctæ Romanæ Ecclesiæ, & Episcoporum uniuscujusque provincie evidenter apparet.

EPISCOPORUM CONCILIA SUNT UTILIA ET CELEBRANDA SINGULIS ANNIS.

DISTINCTIO XVIII.

Episcoporum igitur Concilia, ut ex præmissis apparet, sunt invalida ad definiendum, & constituendum, non autem ad corrigendum. Sunt enim necessaria Episcoporum Concilia ad exhortationem, & correctionem, que est non habent vim Constitutionis, & continent tamen autoritatem imponendi, & indiciendi, quod aliis statutum est, & generaliter, seu specialiter observari præceptum.

I. EX CABILONENSI CONCILIO, cap. 6. [imò Bracar. 1. an. 563. in Hispania.]

PALEA.

Placuit, ut conservato Metropolitanum primatu ceteri Episcopi secundum suæ Ordinationis tempus alius alii deferat locum.

Corr. Rom.] In pervetusto Gratiani codice Palea hæc est in extremo præcedentis Distinctionis, convenerunt cum ultimo illius capite, Episcopos. Ex Cabilonensi autem citant etiam ceteri Collectores: extat verò in Bracarensi primo, cap. 24. & concordat cum cap. 13. Concilii Milevitani, & cap. 53. Concilii Africani.

II. Unde LEO I. Epist. 82. cap. 7. Anastasio Thessalonicensi Episcopo. [ann. Chr. 445. Româ in Illyricum.]

Bini Conventus per singulos annos ab Episcopis celebrantur.

De Conciliis autem Episcopalis non aliud indicimus, quam Sancti Patres salubriter ordinarunt, ut scilicet bini conventus per annos singulos habeantur, in quibus de omnibus querelis, quæ inter diversos Ecclesiæ ordines nasci assolent, judicetur. At si forte inter ipsos qui præsent, de majoribus (quod abest) peccatis causa nascatur, quæ provinciali nequeat examine definiri, fraternitatem tuam de totius negotii qualitate Metropolitanus curabit instruere; & coram possis partibus nec tuo

In epistola Athanasii, & universorum Ægypti Episcoporum ad Matrem Papatam: sed copiosius quam hic.

In lib. Ennod. pro defensione 4. & 5. Synod. sub Sym. Papa.

Ansel. l. 2. cap. 60. Ivo, p. 4. cap. 140. Polyc. l. 1. cap. al. tit. 13.

Ansel. l. 2. cap. 47. Polyc. l. 1. cap. 13. al. legatio.

Ansel. l. 2. cap. 47. Polyc. l. 1. cap. 13. al. legatio.

Sancæ. Ansel. l. 1. cap. 55. Polyc. l. 1. cap. 17. al. PELAGIUS Papa Valeriano Præfatio.

Burch. lib. 1. cap. 55. Ivo p. 5. cap. 165.

Burch. l. 1. cap. 43. Ivo p. 4. cap. 241. Pann. l. 4. cap. 13. Polyc. l. 3. tit. 19.